

uhyre Værdi vilde det ikke have været i de Pengeødelæggelsens Tider, som vi har oplevet, om Staten i en ganske anden Grad, end Tilfældet var, havde haft Haanden med i Pengevæsenets Ordning i Stedet for at skulle staa uvirksom som Tilskuer til en for Samfundet i høj Grad ødelæggende Bankpolitik?

Ud fra disse Betragtninger vil man forstaa, at jeg ikke i Dag vil kunne stemme for et Forslag, der bestemt fastslaar, at den Bank, der nu er Tale om, for Fremtiden skal være en Aktiebank. Det maa selvfølgelig først overvejes af dem, hvem man overgiver Overvejelsen — det være de to eller nogle flere, det er mig ligegyldigt; man kan ogsaa helt lade være at overgive det til nogen, saa maa det være Ministeriet, der overvejer, og Rigsdagen, der til sin Tid deltager i Overvejelserne. Men først efter Overvejelsen, først efter en Undersøgelse af de forskellige Banksystemer og først efter en Undersøgelse af Landmandsbankens særlige Forhold er man i Stand til at fastslaa, at saadan og saadan skal Formen være i Fremtiden.

Der indeholdes i den samme Paragraf en Bestemmelse, som siger, at Staten skal betale det Underskud, som Status udviser. Det er en nem og smertefri Maade, ser det ud til. Senere hedder det — nej, det hedder det maaske ikke, men jeg formoder, det er Mening —, at Staten skal være med til at skaffe den nye Aktiekapital, der anslaaes til 50 Mill. Kr. Derimod savner jeg ganske ved Siden af disse Bestemmelser det, der skal sikre Statens Interesser i denne Bank. Medens man altsaa er omhyggelig for at faa Privatkapitalens Interesser varetaget — de skal have Underskuddet dækket, og det skal Staten besørge, de skal have en ny Aktiekapital, og det skal Staten helt eller delvis besørge, det skal sikres dem, at det bliver en privat Aktiebank, og det skal Staten slaa fast ved Lov —, findes der om, hvad Staten skal have for sin Præferencikapital, for de 130 Millioner, eller hvor mange der nu bliver fyldt i Hullet, for Aktier i Fremtiden, for Medvirken til hele denne Ordning, ikke et Ord i dette Lovforslag, der skal betyde en Nyordning af den danske Landmandsbanks Forhold. Tør jeg spørge: Er det Mening, at Landmandsbankens Interesser, Privatkapitalens Interesser, ene skal varetages? Skal Statsinteresserne fuldstændig skydes til Side af Hensyn til nogle Kapitalistkliker her i Landet? Er det fremdeles Mening, ogsaa under den nuværende Regering? Naturligvis burde Staten, som jeg har sagt — ikke mindst efter at

Forholdene har artet sig saa sørgeligt, som de har —, tilstræbe at bevare en væsentlig Indflydelse paa dette Stykke af Finansvæsenet, som denne Bank udgør, under den ene eller den anden Form, og da man, som alt sagt, har fortræffelige Statsbanker i flere Lande, bl. a. i vort nære Naboland Sverige, ser jeg ikke noget, der alvorligt taler imod at gøre det eneste forsvarlige, som man kunde gøre i dette Øjeblik.

Der tales i samme Paragraf om Bankens Aktiver, og det hedder, at visse Aktiver skal udskilles til en Afviklingskasse. Skulde det da ikke blive Resultatet af en Undersøgelse, hvorvidt noget saadant skal ske? Der er jo ingen Undersøgelse foretaget. Nationalbanken har ikke foretaget nogen Undersøgelse — jeg har set i Aviserne, at den ene af de to, der skal udpeges, skal være en Repræsentant for Nationalbanken —, og det er vel netop Nationalbankens Opgave, og en af dens fornemste Opgaver, at skønne over de Engagementer, som Banken ligger med, og paa Grundlag af dette Skøn træffe en Afgørelse af, hvorvidt Banken selv kan afvikle dem, eller der virkelig skal ske en Udskillen til en Afviklingskasse af større eller mindre Dele af disse Aktiver. Og er det Aktiver, er det dog maaske højst tvivlsomt, om man tjener disse Aktiver ved paa Forhaand at sige, at de skal afvikles. Det er i det hele en højst besynderlig Fremgangsmaade, maa jeg sige, at man, længe før man kender, hvordan Fremtidens Ordning af dette Bankvæsen skal være, søger at binde Fremtiden til, at der skal ske en saadan mulig Ødelæggelse af bestaaende Aktiver, som Banken i Øjeblikket raader over. Man fristes til at spørge, om dette virkelig foreslaas for derved at kvæle nogle Erhverv, saaledes som Konkurrenterne længe har ønsket det skulde ske. Thi hvis det ikke er Hensigten at kvæle forskellige Erhvervsvirksomheder, bør man utvivlsomt ikke gaa den Vej i Dag, som her er foreslaaet. Om man overhovedet ikke nogen Sinde skal gøre det, tør jeg ikke sige — det kan jo være —, men det skal først være efter en grundig Undersøgelse af dem, der skal tage Ansvaret for Forslaget, som fremsættes.

Hele dette Spørgsmaal om Afvikling af de Engagementer, som Banken ligger med, var overhovedet ikke blevet aktuelt og havde neppe behøvet at paaføre ogsaa Staten de store Tab, som det under den foreslaaede Form utvivlsomt vil gøre, hvis man fra alle Sider havde tilsigtet en rolig Udvikling af Bankens Anliggender og en afsluttende forsvarlig Ordning, der ogsaa tog tilbørligt Hensyn til Statens Tarv. Jeg har